

ایڈیٹر و بے بشر عبدالحمید الکریم پرنسپل پبلسٹیٹی ڈیپارٹمنٹ، یونیورسٹی آف ایجوکیشن، اسلام آباد۔ فون: 302-3500000۔ ای میل: talarpub@gmail.com

26 اگست 2025ء

بولی تا آجبت

امریکہ نا شارسان فرانسکوئی اسر دوداسے ٹی ٹیکنالوجی کمپنی گوگل اسر ہندن ۽ ہیڈفون اس لائچ کننگ نا پڑو کرے، 40 ہا بولی ٹی ٹی مدتی منت و بدل کننگ نا بودتک۔ تدوک آدے ”گوگل پکسل بڈز“ نا پین نا دا ہڈیفون ۽ درستی راسخی کرفسا اٹیج آسہ نیازی واسر زینہ سے نیام اٹ ہیبت و گپ ۽ نشان تننگ، ہرائی زینہ انگریزی و نیازی سویش بولی ٹی ہیبت کریک۔ وائزلیس گوگل پکسل بڈز زینہ نا انگریزی ۽ مدتی سویش بولی ٹی ترجمہ کرسا نیازی ۽ ہنیک، وخت اس کہ نیازی نا سویش ورندی منت مرسا انگریزی ٹی مسکہ۔ سانس کشن اٹ دا وڑا نا ازباب آتا گمان پیش کنگا نے کہ بولی سے پین بولی سیڈی مدتی بدل کننگ نا بوددی کننگ مریک، ولے دا اوکیو وارو کہ بھلو ٹیکنالوجی کمپنی اس دا وڑا نا ازباب اس جوڑ کرے، ہر اہیبت آتے مدتی منت کنیک۔ دا کان مست ہندن ۽ اسر ’ایپ‘ اس درستی راسخی کرفسا سس، ولے اوٹی بھاز آزوریک سرہ، دن کہ تواراٹ چٹ انگا شیف بزوی تیان معنہ غاک بدل سرہ، ہراڑان بنائی وڑاٹ مروک دا کوشت ۽ بے سبب گونگا، ولے سانس کشن اٹ دا وڑا زورشا غسکا ہنا، دا گمان ۽ موٹی انتسکا ہنا کہ دا وڑا منگ کنیک کہ اسر بولی اس ٹیکنالوجی نا کمک اٹ مدتی بدل مرسا پین بولی نا بندغ اسے اونا چندا بولی ٹی ہیبت کننگ کہ۔ واسر دا بابت سرسہی اسے نا پڑو کنگا نے، دا پکسن آ ٹیکنالوجی نا کمک اٹ موٹی بروک آ ہیڈفون گوگل ٹرانسلیٹ سروں تون اوری اٹ کاریم کنیک، ہر اہما لوآن ہم انٹرنیٹ آ بھاز پنی ۽، ولے گوگل ٹرانسلیٹ ہم لوزی ترجمہ کنیک، گراہروٹی تمک کہ دا

صوفی ازم

.....محبوب شاہ.....

صوفی تا کردان اسر پڑک اس صوفی روایت آ تیان فاندہ ہرک، واو پڑک کتاب فروش آتا ۽، ہرا کہ پیرانا کرامت آتیا کتاب ہیک کرسا پیسہ کڑو، ہندا کتاب آتا سوب آن پیرانا پن ہستین تالان مریک۔ ہندن ایلو خلق شار و ملک آسکان اونا پین پنی مریک، پدآن پنی آحقق اودسے تینا تحقیق نا سرحال جوڑ کرسا اوڑا کتاب نوشتہ کرے، ہندن دا کت روایت جوڑ مرسا پنی مریرہ۔ او داوڑ سوگو مریرہ کہ انجیراٹ دا فابرا خلاف ہیبت کننگ یا دا بابت سچ ۽ کننگ بھاز سخت مریک، دلدا دا عقیدہ نا دروشم اٹ مون آ مریک، دلدا دا برخلاف سچ وڑا نا دلیل تنگ منک، اگر دلیل تنگ ہم توفتے کس اس مشکل اٹ منو۔

روایت ۽ پین پک کننگ نا بابت اٹ مستیکو مرحلہ ہمودے کہ ہرائی تیرک آتا نمائش کننگ، دا تیرک آتیی پیرانا پٹ آک سچ آک چوٹ آک اونا اٹ اونا تسبہ و پین چندی گڑا اوار کننگ ہرا فابرا تون سچ ۽ تعلقداری اس منتے ۽ مخلوق نا عقیدہ جوڑ مریک کہ دا فابرا زیارت آن بندغ جوڑا پ دو بریک، ہندا تیرک آتا سوب آن مخلوق زیارت آن زیارت قبر، درگاہ غا منشت ارہ و ہنداڑے تینا چناتا کاٹھ ۽ کوک کرسا خیر و خیرات کیرہ ہراڑان پیرانا مرید و ہمو جاگہ نا ملگ آتے پڑ خوافک کن اسر بھلو وسیلہ اس دو

جوڑ کننگ کن کمک کرے، بادشاہ نا عقیدت نا سوب آن مغل خانقاہ نا بندغ آک و مغل زوردار آک ہم اونا عقیدت مند جوڑ مسر و دا عظیم انگا بڑگ نا کہ غاٹے ہستین پنی کریر۔ کرار کرار آ درگاہ نا شرف و عزت ۽ وقتگ کن داڑے چندی وڑا نارم و رواج آتا بائس، دن کہ قبر ۽ غسل تنگ، زیارت کننگ کن وخت تنگ، درگاہ و قبر نا شوک آچار خلنگ، مقبرہ غا روشنائی کننگ، چراغ موسم ہی کنگ نا انتظام کننگ۔ شاہی سرپرستی نا سوب آن ۽ ہندوستان آن بیس پین چند ملک آتیی پنی مس، ہندن اودسے عقیدت و ہمرانا سوب آن چندی پین تیی یات کنگا، دا پین تیی او خوبہ غریب نواز نا پین اٹ زیارت پنی مس۔ اگر پکسن پت و پول کننگ و تاریخی وڑاٹ ہنگے تو معلوم مریک کہ کل درگاہ تا پس منظر اٹ ہندا وڑا نا عمل اس دو

بریک اسنتے کہ چندی پنی آ صوفی تا درگاہک داسکان گمان ہنکھرہ کہ اوفتے شاہی کاٹھ خواجی منتے دن کہ سندھ و بلوچستان اٹ بھلو بھلو ہستی ارے ہرا پک پین کتوس سندھ جھوک اٹ شاہ عنایت، شاہ لطیف نا مقابلہ ٹی زیارت پنی متو، شاہ عبداللطیف ۽ تقسیم ہندا پین سندھ انا قوم پرست آک تینا ٹی کریرا و مون اٹ شاہ عنایت ۽ قوم پرست آک اہمیت متوس، حالانکہ اودھن آتے کن تینا وخت انا حکمران آتا خلاف مزاحمت کرے۔ قوم پرست آک شاہ عبداللطیف ۽ دا خاطر آن تینا ٹی کریر کہ اوا صوفی شاعر اس کس

(برچاء)

حالانکہ اونا اسر شاعر اس ہم اسکی اف، داڑان اندازہ مریک کہ سندھ انا قوم پرست آک اسکی آن زیارت لوزی ہتا نا قائل ۽، تاریخ اٹ اوکف قوم وین کن ہمازگ جنگ تسنو، دا وڑا روایت نا تاریخ بندغ جماعت و پڑک آتا ذہن اٹ مریرہ، ہرافقا کمک اٹ اوکف لس بندغ آتا ہمدردی ۽ دوتی کننگ کن فاندہ ہر فیرہ و سادہ انگا بندغ آتے بے تعلیمی نا سوب آن شرک و بدعت نا گواچی کریر۔

صوفی و ملائی فرق:- اسلامی راج اٹی ہرا وخت کہ صوفی تا تپہ ودی مس تون اوکف فیصلہ کریر کہ اوکف سیاست آن تینے دتینا تپہ ۽ جتا کیر، اوکف بادشاہ تا دربار آتینا ہنگ ہنگ اوہتیاں تینے شوک تنگ اوقا ملازم جوڑ منگ یا اوقا حکومت نا برخلاف بغاوت اسٹیٹنگ ہنگ یا گوڑو بیواراٹ سازش آتا گواچی منگ داوڑ انا ہر ڈہنڈ آن تینے مرتخا، صوفی ۽ سیاسی است خواہی اونا ہندا سوب آن حکمران تپہ تون وخت اس ہم اونا جنگ متو، اسنتے کہ بادشاہک وخت اس ہم تینا برخلاف جھوکا مخالفت اس ہم سلگ کتو، ہندا خاطر آن صوفیک تینے مدام چک تا وڑا دینا نا نسبت و پچاڑا آن مرتخا، اوکف حکومت بدل منگ نا چ سازش اسے ٹی وخت اس ہم شیخ بلوس، بھاز کم ہندن ۽ اوقا تاریخ اٹ دو بروک متوس مون مقابل بادشاہ سے نا مخالفت ۽ کرو ۽، آخا تو اوکف مدام ہمودخت انا بادشاہ دا وفا دار منگ نا پالیسی عمل کرے۔ بیو دتینا مرید آتے ہم سرکار نا وفا دار جوڑ منگ نادر س تسنو۔

(برچاء)

براہوئی خلقی شاعری بنا وروم

عابد سعید

سازی سر، و مسکوئی قدیم شکاری آ بندغ آک دے تک و جہاندی پارہ غان علاقہ غائبی چرخ گوئی کسا شکار کریرہ۔ تو ہندا ہی وخت آ جہاندی افریقہ جہاندی البیاء و بحر موم انا بھلا بھلا خلق آک سر، ہرافتے ٹی ارا بھلو کاریم نا بنا چندی سال آ تیان کس۔ اسٹ کشت و کشار وار ٹیکو ساہدارا پتہ زندہ شکار نازی آ تیر کریک واسر قدیم اشراکی ۽ زندا سسکہ۔ دا تاریخ نا بارواٹ انسانی زند تہیت ہیبت کنیک، ہرا وخت آ بندغ آک غارو مٹی ا دور آن پین بسر، ہندا زانغان گل ہنرنا دور انا بائس، انا تک ازباب جوڑ کننگ نا بنا ۽، رزم، بلم، تفر و پین پین پین چندی گڑا تہ تحقیق کرے۔ بھلا بھلا ساہدارا پڑا آ تیان کاریم بلنگ نارواج نا بائس۔ اگر ہندا ہی دورا ٹی اسر بندغ اس ہم شکار کریک تو شکار ۽ کنگ آک عمل اس ننگ کرورن؟ کہ اسر بندغ آتے کن اسر گڑو گڑیکس اس خلک، و پچا آن قبیلہ نا بندغ آک اوٹی ناچ کریرہ، واسر ہندا سچ مرسا شکار ۽ اوری اٹ کنگرہ۔ ہندا انا ہم شکار ۽ وخت انا بندغ آتون اشراکیت نا بنائی دروشم بس، دا فابرا اور شکار ۽ کننگ آن سچ ۽ بندغ اسے نا سچ وڑا اٹ اختصا متوک۔ دا سچ و بانٹ ناہمو دروشم ہرا کہ تون قدیم اشراکیت زندی جہد اوفتے نگڑی نا احساس فنکاری نا تخلیقی وشت ۽ زخمی اسکان سر کرے، اوقا دا مٹی سوچ آ تیان خارجی تخلیق آ تیان اسر ہندن ۽ زبانی اس وڈی مس ہراڑان اوقا زندی شون و شوندا نا ترندی بندغ آتیی بھلو بھلو است خواہی ودی کرے، داڑان اوقا خلقی زند پین زیارت اسر ایلو آن پدوم وود یا زبندہ یا دوازندہ ہزار سال مست یعنی کہ قبل مسج تا نیام اٹ آ رین نا بندغ آک آ تین نا جہاندی ہنداٹ

ہرا تیرہ، ہرا کو لوز آتا دروشم اٹ بندغ نا سینہ غان جوش و لار اٹی پیش تمسا کارہ۔ اگر ای جذباتی مرسا دا یاد کہ شاعری افسانہ نا مون اٹ تخلیق اس اف، انت گڑا ہڈے نا زندا نا دوتیان رینکوک آ ڈر و ٹھپ آتے بندغ لوز آتا دروشم اٹ نا شعور لا شعور وخت اشعوری وڑاٹ نا بولی تا ترجمان جوڑ مریرہ، داڑان بیس اگر تیرہ اسر لس ۽ خیال اسے ٹی ہیبت کینہ تو گڑا خیال اٹی شاعری کننگ ۽ انت پارور؟ اگر شاعری ۽ ادبی وڑاٹ بلین تو دا بود اوتون اوار اوار تینا تہذیبی ثقافتی راہی علمی ادبی نفسیاتی راہی راج انا آدیک مریرہ، اگر تیرہ دا گڑا تپا چٹ اس نورنگر کین تو دا سراج اولاشعوری اس ہم ای کیرہ اگر تیرہ تینا خلقی ادب نا سچا ر ۽ کین تون مست نامون انا راہی زندان تخلیق مروک ۽ ادب آسے، دا افسانوی ادب اٹ کہہ غائبی مافوق الفطرت آگڑا ہم واقعہ غاک بریرہ۔ و شیر تے ٹی ذکا آن تنگی ورومانیت اٹ زلف و زخمارنا ہیبت ۽، لکلی ویا رانا ہیبت ۽۔ مثل آتیی ہیبتی وچا ہنداری و وسابہت آتیی داستا تک بند خنگرہ، اگر تین تون براہوئی شاعری نا بنائی دے تے بلین، اول سر اٹ نئے بیرہ دا ہروٹی مریک کہ براہوئی شاعری دے کرے، دے خنا دے پارے، است انا جوڑو ۽، سوچ انا کوڑو ۽، غم تا تیرات اٹی جوڑو تیرت اٹی شون بلو، نگر پین موٹی ہنو، پدا واہ اڑے واہ اڑے اس مرو، واہ کلام آک مرو، جی و شاپا ہی مرو، دینا نا چوک اٹی رش کش اس منتے، تینا کڑو ۽ نشان تنگ کن خلقی ا مخلوق لے، واری ہما خلقی تا ہندا چوک اٹی کلاسیک دور اٹی ملک دا قلاتی لے، بندغ نادوی آن لوز آتا تینا بیرو کرسا مرک آن پد ہم بندغ نا تہرمانی ۽ کنیک، تہہ انا غم و خوشی تیان ودی مروک آ لوز آتا اوکیو پین شاعری ۽ تنگ اٹی اف، اگر تیرہ عقیدتی وڑاٹ

(برچاء)

